
KAPITEL TONHÖJD

Här utgår vi från pianot, eftersom klaviaturen (tangenterna) blir en så tydlig karta över tonerna. Den mörkaste tonen ligger längst till vänster och sedan blir det bara ljusare ju längre åt höger man kommer.

---

1. De vita tangenternas namn följer alfabetet ABCDEFG (åt höger).

a) Skriv ut namnen på de vita tangenterna.

---

2. Vilket tecken (känt från mobilen!) kan man skriva framför noten F för att få den svarta tangent som ligger precis till *höger* om F? Och vad heter tonen?

Svar: Tecknet ser ut så här:

Tonen heter:

---

3. Vilket tecken (en bokstav) kan man skriva framför noten G för att få den svarta tangent som ligger precis till *vänster* om G? Och vad heter tonen?

Svar: Tecknet ser ut så här:

Tonen heter:

---

4. Skillnaden mellan olika skalor (t.ex. durskala och mollskala) är var i skalan det är halva tonsteg och var det är hela tonsteg. På pianot är det lätt att se skillnad på hela och halva tonsteg: Om du spelar alla tangenterna (både svarta och vita) i ordning från vänster till höger så blir det enbart halva tonsteg. Men om du hoppar över varannan tangent så blir det enbart hela tonsteg.

Tänk dig att du spelar alla *vita* tangenter på ett piano från vänster till höger. Vilket av nedanstående skulle då vara sant?

- a) det blir enbart hela tonsteg
- b) det blir enbart halva tonsteg
- c) det blir blandat hela tonsteg och halva tonsteg

Motivera gärna svaret:

---

5. Om du utgår från tonen C och sedan spelar vita tangenter åt höger och slutar precis innan du har nått nästa C så blir det C durs skala (7 stycken toner: CDEFGAB).

(Extra info om du är intresserad: Egentligen vill man ju gärna höra en åttonde ton - ett C längst upp efter B, för att verkligen känna igen skalan. Men i så fall kommer ju skalan att få två C - ett i varje ände. I musikteori, när vi kollar tonerna i olika skalor, räknar man aldrig samma tonnamn flera gånger. Även om du skulle spela C durs skala i alla pianots oktaver räknas skalan ändå bara som 7 olika toner!).

5a) Skriv C durs skala med noter.

Du väljer själv vilken klav du vill använda (G-klav brukar vara vanligast men om du är van vid något annat går det också bra). Rytme, taktart och taktstreck spelar ingen roll - det enda viktiga i denna fråga är tonhöjden.

5b) Höj alla tonerna i C durs skala ett halvt tonsteg så att det blir Ciss durs skala - markera nedan vilka tangenter som ska vara med (7 stycken toner).

5c) Vad heter de sju tonerna i Ciss durs skala (nerifrån och uppåt)?

Svar:

1   2   3   4   5   6   7

5d) Skriv Ciss durs skala med noter.

Du väljer själv vilken klav du vill använda (G-klav brukar vara vanligast men om du är van vid något annat går det också bra). Rytme, taktart och taktstreck spelar ingen roll - det enda viktiga i denna fråga är tonhöjden.

Du väljer själv om du vill använda tillfälliga förtecken (ett förtecken varje gång en not behöver det) eller fasta förtecken (alla förtecken står då i början av systemet och gäller hela raden).
